

РОЗДІЛ 1

Насправді про доктора Бірна я розмовляла лише з Джеймзом Девліном, тому завжди вважала: якщо перший колись і повернеться до мого життя, то це буде через другого.

Я помилялася. Бірн повернувся через «Шоу іграшок». «Пізнє шоу іграшок» — щорічна ірландська телеподія, завдяки якій дітлахи складають враження про найкращі іграшки та радять одноліткам, що ще можна замовити Санті на Різдво. Це вкрай важливо для малюків, які живуть в Ірландії, та ще важливіше для дорослих, що виїхали за кордон. Іноземці навряд чи зрозуміють. Сам собою цей продукт є складником національної ідентичності. Ти або відчуваєш його, або ні. Ти один із нас — або ні. Мабуть, так склалося через те, що забагато людей претендує на «ірландськість», тож нам доводиться закидати неповторний гумор дедалі вище, щоб ти мусив просити когось із персоналу спускати ці жарти до рівня твого розуміння.

Отже, по всьому світі ірландці влаштовують спільні перегляди улюбленого шоу і разом уболівають за п'ятирічних дітлахів, поки ті в прямому ефірі тестують лялькові набори «Поллі Покетс». Я працюю редакторкою в *The Hibernian Post* — газеті для ірландців, яку випускають у Британії. Маю писати про життя емігрантів, зокрема й про «Шоу іграшок».

— Ти впевнена? — запитує Анжела. — Не хочу за три тижні до Різдва відсилати тебе такої морозної днини аж до Сого.

— Усе гаразд, — запевняю я й по саме підборіддя закутуюсь у довгий шарф. На мить мені навіть дух забиває.

— Нізащо б не стала казати так, як говорить *ота* наша колежанка, але в твоєму нинішньому стані...

— Та чудово все, правда, — відповідаю, погладжуючи круглу баню свого живота.

Щойно розпочався відносно спокійний період моєї вагітності. Через нестримну нудоту й тривожну непевність перших місяців я почувалася так, наче перебуваю на самісінькому початку тривалого китобійного рейсу. Зрештою, минулого разу все завершилося викиднем. Але тепер, на сьомому місяці, я впала у стан якогось гірко-морського божевілля. Мені важко пригадати, який він — суходіл. І здається, я довіку ходитиму при надії.

Я прямую до Сого, до бару, де всього на ніч знайшли прихисток ті, хто сумує за домівкою. Мене часто запрошували на такі емігрантські вечірki, присвячені референдумам і вимогам щось змінити. Мені було не байдуже. Я робила свій внесок — і отримувала непогані гроші. В англійських виданнях багато писали про особливості боротьби ірландців за право на аборти, і я була однією з тих, кому доручали матеріали на цю тему. Я брала інтерв'ю в активістів, у членів *Marie Stopes*¹, у тих, чії дочки або дружини

¹ *MSI Reproductive Choices*, що до листопада 2020-го називалася *Marie Stopes International*, — організація, яка веде боротьбу за право на репродуктивний вибір. — Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.

віддали богові душу внаслідок складних пологів, і в лікаря, який відмовився діяти на користь матері. Це була мить, коли ірландський журналіст в Англії мав певний вплив. Я брала участь у протестах, а тоді опинялася на вечірках. У мене досі зберігаються численні контакти людей, яким я сп'яну дала хибну надію — пообіцяла висвітлити їхню проблему в певному форматі, що був поза моєю компетенцією.

Чотири роки по тому мій телефон (що встиг уже пережити одне оновлення) досі чіпляється за них. КЛАРА ВІДХИЛЕНО, ШИВОН ВІДХИЛЕНО, ЕШЛІНГ ВІДХИЛЕНО, ДОННАЧА ВІДХИЛЕНО. Чужі люди, що ненадовго були сплетені в родинне дерево спільною метою, а досягнувши її, назавжди розірвали між собою зв'язок.

Ми тішимося дозволом абортів та одностатевих шлюбів, хоча такими вечорами, як цей, нам украй самотньо.

Місць немає, і в нинішньому нападі морського божевілля я забуваю про право на стілець. Мій однокласник, що зручно влаштувався в колі друзів, пропонує мені свій.

— Не хочу вас роз'єднувати...

Ця група, яка так активно насолоджується вечіркою, вражає мене тим, що складається із самих геїв. Бодай із поваги до невідомих сил, що опікуються людьми нетрадиційної орієнтації, я мала б удавати небажання нав'язувати своє жіноче товариство. Та всі помічають, що мені аж жижки трусяться втрутитись.

Похитавши головою, чоловік поволі підводить мене до свого місця й промовляє з виразним дублінським акцентом:

— Не переймайтеся, місис, не переймайтеся. Чи гоже пані при надії стояти на Різдво?

— Що подумав би маленький Ісус? — підхоплює інший.

Через те що всі ми дуже близько одне до одного, я просто змушена стати почесною членкинею цієї компанії. Мене проймає вдячність. Завдяки цим хлопцям я почувуюся значущою та винятковою, як ота Марія, що ширяла в повітрі перед фатімськими дітлахами¹.

Щойно починається перша рекламна пауза, мою ногу хтось легенько копає.

— Даруйте, — каже один із сусідів (ми з ним ще не розмовляли). — Чи дозволите запитати...

Далі я вже не чую. Ведучий вимикає звук телеекрана і вмикає динамік. В *Witched* заспівують *C'est La Vie*, та й так гучно, що всі в залі аж підскакують. Ведучий квапливо стихає музику і здіймає руки: мовляв, *вибачайте, друзяки*.

Я знову повертаюся до сусіда.

— Часом не знаєте, що з ним? — Вочевидь той завершує речення, яке я прослухала.

Хтозна-чому — може, специфічне оточення так подіяло, чи вагітність вплинула на мозок, чи надто часто мене питали про мого найкращого друга, — мені здалося, ніби він цікавиться Джеймзом Девліном. Саме в таких ситуаціях я зазвичай і чую запитання про Джеймза.

¹ Із 13 травня по 13 жовтня 1917 року Матір Божа нібито п'ять разів являлася трьом пастушкам у португальському місті Фатіма.

Якщо говорити про його славу, то в діаграмі Вена¹ він посів би вельми дивне місце: відомий ірландець, відомий гей, відома постать у соцмережах, але... *не надто* відома. Був би він зараз тут — усі залюбки фотографувалися б із ним, проте не просили автограф. І якби він став одним із п'яťох сценаристів якогось фільму, то одна з місцевих газет неодмінно опублікувала б матеріал під заголовком «Голлівудська стрічка, до створення якої доклав руку уродженець Корка». От якого рівня сягала його популярність.

— Нью-Йорк, — відказую гордовито. — Знаєте, у нього все гаразд, і не лише на відео в інстаграмі. Він пише для одного токшоу.

Мій співрозмовник незворушно дивиться на мене, і я нагадую назву шоу. Знову порожній погляд. Насуплені брови. А тоді запитання:

— Ви ж відвідували його семінари на третьому курсі, так? Ну, семінари доктора Бірна? З літератури Вікторіанської доби?..

— Доктор Бірн, — повторюю, і на мить мій мозок завмирає. Відчуття таке, наче хтось вимкнув електроенергію і тисячі вогників багатоповітря згасли водночас.

— Якщо не помиляюся, ми з вами навчалися в Університетському коледжі Корка, — править далі мій сусід, розтягуючи слова. — В одній групі. Курс Фреда Бірна.

¹ Діаграма, що являє собою перетин кіл і відображає всі можливі взаємозв'язки між різними речами або групами речей. — *Прим. ред.*

— Так, — відповідаю я і, попри шок від почутого імені, уявляю, що написано в мене на лобі. Намагаюся набути байдужого виразу, та вже запізно. Мені треба все пояснити цьому незнайомцеві, тільки з чого б розпочати? Хіба зможе той, хто не жив із нами на Шендон-стріт, зрозуміти, що там відбувалося протягом року?

— Слухайте, я не хотів сказати... — знічується він, усвідомлюючи, що припустився помилки, але гадки не маючи, якої саме і як її виправити. — Просто спало на думку... ну... чи ви не одна з його пасій? Чи мені просто здалося... що ви можете знати...

— Знати що? — питаю. Як делікатно пояснити йому, що, всупереч чуткам, які ширилися тоді всім Корком, я не спала з доктором Бірном?

— Він у комі. — Незнайомець подав цю звістку так, щоб можна було швидко перестрибнути на іншу тему. — У нього якась неймовірна хвороба мозку, і тепер він у комі.

Через вагітність мені здається, ніби моє тіло складається з шарів: кори, мантиї та ядра, — й усі вони двигтять і гримотять, коли я думаю про доктора Бірна. Здоровезний дивакуватий доктор Бірн, поціновувач французького вина й вишуканих малесеньких тістечок. Португальські заварні, які він приносив нам ще теплими з Англійського ринку... Отой насичений смак жовтка... Ластовиння потемнілого цукру на вершечку...

Із динаміка лунає музика, сповіщаючи, що рекламна пауза скінчилася й «Шоу іграшок» знову в ефірі. Хлопчак із міста Віклов кружляє на велосипеді. Треба зателефонувати Джеймзові.

РОЗДІЛ 2

Навіть дивно, що ми з Джеймзом так міцно потоваришували, адже перші два тижні нашого знайомства він уважав мене не тією, ким я є насправді.

Пригадую, наша перша зустріч скидалася на сцену з фільму про геть інших персонажів. Був листопад 2009-го, мого останнього року в університеті. Четвер. Я стояла за касою книгарні *O'Connor Books*. До Різдва лишалося 29 днів. Хвилюючись, що сезон вийде невдалим, наш менеджер Бен походжав туди-сюди і безперестанку торочив щось про книжкову індустрію. Із його вуст це звучало так, наче в підземеллі сидить прикутий дракон, що будь-якої миті може вирватись і повідгризати нам руки й ноги. Коли Бен розповідав, як торік розліталися мемуари Дон Френч і Джулі Волтерс¹, опубліковані немов наввипередки й підхожі для різдвяного подарунка, здавалося, буцімто каже він про обвуглені трупи, що їх закидають до пащі чудовиська, яке завжди має бути ситим.

— Це сприятиме розвитку індустрії, — промовив Бен майже зі зворушливою щирістю.

На мемуари характерних акторок він покладав дуже великі надії — на відміну від мене: надто яскраво уявлялося мені, як оті Джулі Волтерс і Дон Френч

¹ Сучасні англійські акторки й письменниці; перша зіграла Гладку Пані, а друга — Моллі Візлі у стрічках про Гаррі Поттера. — Прим. ред.